Паспорт фонда оценочных средств
по предмету «Чеченская литература»

№ п/п	Наименование оценочного средства	Чет верть	Разработчик
5 класс			
1.	Талламан болх № 1 (тест №2)	**I**	Караpий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
2.	Талламан болх № 2 (тест №2)	**II**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
3.	Талламан болх № 3 (тест №3)	**III**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
4.	Талламан болх № 4 (тест №4)	**IV**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
6 класс			
5.	Талламан болх № 1 (тест №2)	**I**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
6.	Талламан болх № 2 (тест №2)	**II**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
7.	Талламан болх № 3 (тест №3)	**III**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд

			С.Э.Эдиловн программи т1ехь
8.	Талламан болх № 4 (тест №4)	**IV**	Караний, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
7 класс			
9.	Талламан болх № 1 (тест №2)	**I**	Караний, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
10.	Талламан болх № 2 (тест №2)	**II**	Караний, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
11.	Талламан болх № 3 (тест №3)	**III**	Караний, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
12.	Талламан болх № 4 (тест №4)	**IV**	Караний, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
8 класс			
13.	Талламан болх № 1 (тест №2)	**I**	Караний, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
14.	Талламан болх № 2 (тест №2)	**II**	Караний, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд

			С.Э.Эдиловн программи т1ехь
15.	Талламан болх № 3 (тест №3)	**III**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
16.	Талламан болх № 4 (тест №4)	**IV**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
9 класс			
17.	Талламан болх № 1 (тест №2)	**I**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
18.	Талламан болх № 2 (тест №2)	**II**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
19.	Талламан болх № 3 (тест №3)	**III**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь
20.	Талламан болх № 4 (тест №4)	**IV**	Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд С.Э.Эдиловн программи т1ехь

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1 (сочинени)

Сочинени «Гурахь»

Талламан болх № 2 (тест №1)

Ф.Ц1.____

Класс____ «_____», терахь__________

1. Хьан кхоьллина Саидов Билалан нохчийн барта кхолларалле безам-марзо? Х1ун яра цуьнан ц1е?

а) ненананас; Самнат;

б) йишас; Амнат;

в) дененас, Зарет.

2. «Майра к1ант Сулима» ц1е йолчу туьйранахь вуьйцучу хьоладен ц1е х1ун ю?

а) Сода;

б) Со1дал;

в) Совбан.

3. Х1ун бахьана долуш, мича 1алашонца шайн ц1ера аравелираСулима?

а) хьуьнха тала ваха;

б), къена дай-наний кхаба;

в) шеен хьуьнарш гайта.

4. Мусаев Мохьмад маца, мичахь вина?

а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;

б) 1920-чу шарахь Веданахь;

в) 1903-чу шарахь Хьалха-Мартан т1аьхь.

5. Мусаев Мохьмадан дуьххьарлерчу дийцаран ц1е х1ун яра?

а) " Токхе гуьйре";

б) "Дашо гуьйре";

в) "Беркате гуьйре".

6. Мусаев Мохьмадан ,"Ц1ен маьхьси" ц1е йолу произведени муьлхачу жанрехь язйина ю?

а) стихотворени;

б) повесть;

в) туьйра;

7. Мусаев Мохьмадан ,"Ц1ен маьхьси" ц1е йолу туьйранахь х1у деш бойна лоьман корта?

а) поп бош кхассаделла;

б) жижиган талх хьочу лечана т1аьхьахьаьддачохь;

в) хьуьна юккъехула доладелла лелачу хенахь.

8. «Зайнди» дийцарехь, Зайндина маса шо дузуш хилла шен нана леш?

а) 8

б) 6

в) 7

9. Арухас ша базара йоьдуш муьлха г1уллакхаш т1едехкира Зайдина

____

____

____

____

____

____

9. Зайнди Михайловске деша хьаьнца вахана?____

Мах хадор___________

Талламан болх № 3 (тест №2)

Ф.Ц1.____

Класс____ «_____», терахь__________

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо, поэт Мамакаев Мохьмад?

а) 1900 -чу шарахь Хьалха-Мартант1ахь;

б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;

В) 1910 –чу шарахь Т1ехьа - Мартант1ахь.

2. Мамакаев Мохьмадан дийцар ду «Баппа» ц1е йолуш. Нохчийн маттахь баппа ду ткъа оьрсийн маттахь х1ун ю оцу зезаган ц1е?

а) Ромашка;
б) Пион;
в) Одуванчик.

3. «Баппа» дийцаран массо а турпалхойн ц1ераш д1аязъе.

____

____

____

4. Зуда ялаялале муха стаг хилла Узарха?

____

____

5. Цхьана дашца характеристика ло дийцаран коьртачу турпалхочунна.

____

6. Сулейманов Ахьмад маца, мичахь вина?

а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;

б) 1920-чу шарахь Веданахь;

в) 1922-чу шарахь Олхазар-К1отарахь.

7. «Борз ю уг1уш» стихотворени язъйина
а) Мамакаев 1аьрбис;

б) Саидов Билалас;

в) Сулейманов Ахьмада.

8. «Борз ю уг1уш» стихотворени хьанна лерина ю?

а) Мамакаев Мохьмадна;

б) Сатуев Хьусайна;

в) Мамакаев 1аьрбина.

9. «Доттаг1алла» стихотворени язъйина

а) Окуев Шимас

б) Бадуев Саь1ида

в) Муталибов Зайндис

10. Вайн лулахь муьлха къаьмнаш деха? Д1аязъе.

____

____

Мах хадор_______

Талламан болх № 4 (тест №3)

Ф.Ц1.____

Класс____ «_____», терахь__________

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Махмаев Жамлдин Махмудович?

а) 1900 -чу шарахьХьалха-Мартант1ахь;

б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;

в) 1939 –чу шарахь Бердк1елахь..

2. «Буьйсанна г1улчаш» дийцаран турпалхойн ц1ераш д1аязъе.

____

____

____

3. Дийцар т1ехь Бирланта 1аламехь хила тарлуш болу хийцамаш халкъан тидамашца бусту. Д1аязбе уьш.

____

____

____

____

4. Х1ун халонаш лан дийзира Солсин ша схьаэцна кад шовдан йисте охьабилла воьдуш?

____

____

____

5. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Амаев Ваха-Хьаьжа Хасиевич?

а) 1963 -чу шарахь 1аьларахь;

б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;

в) 1939 –чу шарахь Бердк1елахь..

6. «Малх чубаре хьоьжура иза» ц1е йолчу дийцарехь коьрта турпалхо мила ву?

____

7. Мел хан ю уьш вагон чохь д1аоьхуш болу?

а) Кхо дей, кхо буьйсий;

б) ялх дей, ворх1 буьйсий;

в) ялх дей, ворх1 буьйсий.

8. Шина вешина уггар хазахета ловзар муьлханиг дара?

____

9. Вайн халкъ махкаха маца даьккхина?

а) 1941 –чу шарахь, 12 январехь;

б) 1944 –чу шарахь, 23 февралехь;

в) 1946-чу шарахь, 13 мартехь.

10. «Даймохк» темина синквейн:

____

____

____

____

Синквейн (от фр. cinquains, англ. cinquain) — пхеа мог1анех (стихах) лаьтта стихотворенин кеп, кхоьллина Америкин Цхьанатоьхначу Штаташкахь (США) XX-чу оьмаран (б1ешаран) юьххьехь японски поэзин хайку (хокку), танка жанрийн т1е1аткъамца. Ламасталлин синквейнан рифма а, стихотворни барам а ца хуьлу, ткъа х1ора стихехь долчу дешдакъойн барам кху кепара хуьлу: 2—4—6—8—2, шадерг 22 дешдакъа (хайку 17 дешдекъахь лаьтта, танка - 31).

Синквейнан х1ора мог1а вовшахтохаран шен бакъо ю:

1 мог1а - синквейнан коьрта тема гойту **цхьа ц1ердош**.
2 мог1а – коьртачу ойланан билгало гойту **ши билгалдош (я ши причасти).**
3 мог1а – темин дар гойту **кхо хандош.**
4 мог1а – билггала темица дог1у цхьа маь1на гойту **предложени (афоризм, кица я ша х1оттийна предложени).**
5 мог1а – **цхьана ц1ердашах** лаьтта дерзор (коьртачу темица йолу ассоциаци).

Нохчийн маттахь дешнаш (ингалсан меттан дешнел) мелла а деха хиларна, лакххахь балийна х1ора стихан дешдакъойн барам нохчийн маттахь х1иттийнчу синквейнашкахь лар ца ло. Масала, «Нана» темина синквейн:

Нана
Хьоме, дика
Кхиаво, 1алашво, веза
Уггаре а гергара, деза адам
Дуьне

Мах хадор_______________

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)

Сочинени «Наьрт-аьстхойх лаьцна долу дийцарш а, туьйранаш а» 6 класс

План

1. Натрт-аьрстхойх долу дийцарш туьйранех къастош дерг х1ун ду?

2.Шуна х1ун хета, муьлхачу тропах алсам пайда оьцу наьрт-аьсртхойх лаьцна долчу дийцаршкахь: эпитеташ, дустарш, гиперболаш.

3. Халкъо муха буьйцу уьш.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. «Тамашина олхазар» цIе йолчу туьйранехь инзаре-тамашийна масса хилам хила?

а) 4

б) 5

в) 6

2. Оцу туьйранехь олхазаро хIунда ца дора эланий, цуьнан оьзданашний Адам цамгарх тодеш а, къондеш а долу Iежаш?

а) Эло нах хьийзабо дела

б) Эла дика стаг волу дела

в) шена ца лаьа дела

3. «Кхо ваша» цIе йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа кIанте хIун аьлла весет дина?

а) туьхан тIулгах дай чурт догIа

б) шен чурт ларде

в) шен чурт долчехь буьйсанаш яха

4. «Барзо Iахарца мохк къовсар» цIе йолчу туьйранех , Iахарий цхьана меттехь муха нисделла Хилла?

а) тилла дела лелаш

б) сакъоьруш лелаш

в) борз лоьхуш лелаш

5. «Кхо ваша а, саьрмик а» цIе йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа кIанте хIун аьлла весет дина?

а) ширачу новкъа ма гIо аьлла

б) ширачу новкъахь хIун ду хьажа аьлла

в) ширачу новкъа гIо аьлла

6. «Кхо ваша а, саьрмик а» цIе йолу туьйра дIадолалуш муха ду?

а) «Дас кIантана воних эр дац…»

б) «…Цхьана ден кхо кIант хила…»
в) «…Дас ша валале, весет дина хилла кIенташка…»

7. «Доьшуш хила кIант» цIе йолчу туьйранехь кIанта шена гина гIан ца дийцар хIун бахьана хила?

а) «Далий, маликаший диканиг Дойла» ца алар
б) КIантана ца лаар
в) Моллина ца лаар

8. Оцу туьйранехь шина гIалоро кIантана хIун дина?

а) вийна
б) дIахецна
в) хьуьнахь кхаьбна

9. Оцу туьйранехь паччахьан хIилане хаттаршна жоьпаш муха дела хьекъал долчу кIанта?

а) нийса дела
б) нийса ца делла
в) дала а ца дела

10. Туьйранехь хIилане хаттаршна жоьпаш деллачу хьекъал долчу кIантана хIун бахам белира паччахьа?

а) кхоъ ах пачхьалкх
б) ворхI пачхьалкх
в) кхоъ ах пачхьалкх, шен йоI.

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Наьрт - аьрстхой кхерор дийцарехь хьан кхерийла наьртаьрстхой?

а) паччахьан эскаро;

б) воккхачу стага;

в) кегийчу наха.

2. Гайсултанов 1умар дахаран шераш хилла ...

а) 1920 - 1979;

б) 1918 - 1958 ;

в) 1903 -1948.

3. Гайсултанов 1умаран "Нийса кхел" ц1е йочу дийцаран коьртачу турпалхочун ц1е яра ...

а) Дика;

б) Дикалг;

в) Дикбер.

4. Мила ву х1ркху мог1анийн автор?

"Хьаша вац со маьхан хьаьттахь, йистера б1аьрг тоха веъна.

Со вага веъна кху лаьттахь, охане довха дог тесна ..."

а) Сатуев Хьусен;

б) Рашидов Шаид;

в) Эдилов Хас-Мохьмад.

5. Маца муьлхачу юьртахь вина Сатуев Хьусейн?

а) 1919-чу шарахь 1алхан-Г1алахь;

б) 1929-чу шарахь 1алхан-Чуртахь;

в) 1939-чу шарахь 1алхан-Юьртахь.

6. Муьлхачу произведени юкъара ду х1ара мог1анаш, мила ву автор?

...Къеначу ден- ненан ша цхьаъ бен воцуш,

Цу юьртахь кхуьура хьамсара к1ант:

Бахамо, цамгаро лацарна кхоьруш,

Цунна т1е хьийзара нана ц1е ерг:

а) Рашидов Шаид " Даймохк"

б) Сайдуллаев Хьасан "Ненан б1аьрзиш"

в)Сулаев Мохьмад "К1анте"

7. нохчийн хьакъволу поэтан Мамакаев 1аьрбин дахаран шераш хилла.

а) 1928-1968;

б)1918-1958;

в)1908 1948.

8. Муьлхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1ьрбин

а) 1936 - чу шарахь;

б) 1934 - чу шарахь;

в) 1938 - чу шарахь.

9.Муьлхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1аьрбин ц1е?

а)1936-чу шарахь;

б)1934-чу шарахь;

в)1938-чу шарахь.

10.Муьлхачу шарахь зорба туьйхира Мамакаев 1аьрбин дуьххьарлерчу поэмийн,стихийн сборникна,х1ун яра цуьнан ц1е?

а) 1940-чу шарахь «Теркан тог1е»;

б) 1938-чу шарахь «Даймахке».

в) 1934-чу шарахь.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1оттийначу 1аламан суьртах х1ун олу?

а) сюжет;

б) кульминаци;

в) пейзаж.

2. Нунуев С.-Хь. вина шо:

а) 1952; б)1956; в) 1958

3. «Х1орд» стихотворенин автор мила ву?

а) Рашидов Шаид

б) Мамакаев Эдуард

в) Сулаев Мохьмад

4. Х1окху дешнийн автор мила ву?

Цецдевллера тахана тхо –

Х1ун ду-теша х1ара?

Самукъане тхан хьехархо

Сингаттаме вара.

а) Махмаев Ж.М

б) Нунуев С.-Хь.

в) Мамакаев Э.

5. Бексултанов М. «Некълацар» дийцар юккъера воккхачу стеган ц1е муха яра?

а) Зеламха

б) Дерказ

в)Ахьъяд

6. Халкъан барта кхолллараллина юккъе х1ун ца йог1у?

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

7. Къамелехь адамийн синхаам к1арг а беш , х1ума поэтически а, исбаьхьаллин а билгалонашцa гойтучух х1ун олу?

1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

8. Латтамаш схьа а карабай, к1ел сиз хьакха:

Б1ешераш хьалха цу ломахь
Хилла ду дуьйцуш дерг вай.
Г1елонехь даьхначу къоман
Дахар а хилла дац дайн.

9. Фольклор х1ун ю?

а) цхьаммо аьлла дешнаш ду;

б) поэзи ю;

в) халкъо барта кхоьллинна исбаьхьаллин произведенеш ю;

10. Гайсултанов 1умаран нохчийн барта кхолларалле безам кхоьллира:

а) дас диначу весеташа;

б) нахе дукха ладег1аро;

в) денанас дийцинчу туьйранаша;

г) нохчийн 1адаташа.

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:
5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;
6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;
7 классехь-1,5 я 2 аг1о;
8 классехь-2 я 3 аг1о;
9 классехь-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

1) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;
2) сочиненин тайпане хьаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. **«5»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхьаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. **«4»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь кхааннал сов г1алат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

3. **«3»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

4. **«2»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь ворх1анга кхочуш г1алат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахь, царна юкъахь ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолг1аниг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балха т1ехь пайдаэцa безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тесташ хааршна мах хадорехь хьехархочо куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тесташ т1ехь цхьа а г1алат дацахь.
2. «4» дуьллу, цхьаннал сов г1алат ца хилахь.
3. «3» дуьллу, шиннал сов г1алат а ца хилахь.
4. «2» дуьллу, кхааннал сов г1алат хилахь.

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)

Сочинени «Дади –юрт яккхаран илли»

План

1.Дада ц1е йолчу стага Терка юххехь юрт йиллар.

2. Юьртахоша паччахьан эскаршна дуьхьал къийсам латтор.

3. Хала киртиг Даймахкана т1ех1оьттича орцахвала везар.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх № 2 (тест)

1. Фольклор бохург х1ун ду нохчийн маттахь?

а) халкъан хьекъал; б) поэзи; в) проза

2. Муьлхачу илли т1ера ду х1ара дешнаш:

Да виса хьан дела1, ва мерза ва дуьне,

Хьо диънарг мила ву ,бохуриг ва хилла?

а) "Зеламхин илли"

б) "Обарг Варин илли"

в) Нохчийн шира илли"

3. «Бабин Иэсин, ворх1 вешин йишин илли». Цу т1ехь къовсам хьаьнца д1ахьуш бу:

а) г1алг1айшца б) г1умкешца в) гуьржешца

4. Муьлхачу шарахь х1аллакйина Дади-юрт?

а) 1919 б) 1819 в) 1891

5. Тохар хьалхарчу дешдекъа т1ехь долуш, шина дешдекъах лаьттачу стопах х1ун олу?

а) ямб б) хорей в) дактиль

6. Мамакаев Мохьмад вина а, д1акхелхина а шераш:

а) 1920-1983 б) 1953-1991 в) 1910-1973

7. Мамакаев Мохьмадан дуьххьарлера стихаш муьлхачу газетехь араевлира:

а) «Даймохк» б) «Серло» в) «Ленинан некъ»

8.Ц1ахь бан лерина болх кхочушбеш, сихвелла дешархочо Гадаев М.-С. «Ирча суьрташ» дийцаран чулацам иштта план х1оттийна, д1анисъе рог1алла:

1.Адам а, Эда а дуьйцучу хабарийн хьокхехь вовшашаца дагавалар.

☐ 2. Нохчий, г1алг1ай махкахбоху аьлла хабар даржар.

☐ 3. Юьртахошна партин, правительствон сацам бовзийтар.

☐ 4.Эда синтем байна хьийзар.

☐ 5. Воккхачу стага эпасаре дина дехар а, иза кхочушдар а.

9. Схьалаха антитезаш, к1ел сиз хьакха царна:

Тамашен ю зама

Шен новкъа йоьдуш:

Со жима бер долуш

Хьо къена яра,

Х1инца, со къанвелча,

Хьо къанлуш лаьтта.

Реза ву хийцамна

Хьо т1ех езарна.

10. Муьлхачу произведенин юкъара ду х1ара мог1анаш?

…Хьо къонъеш ц1инъеш дерг

Къахьоьгу халкъ ду,

Хьанал къахьоьгуш вверг

Даима сийлахь ву…

а) «Даймехкан косташ»

б) «Деган аз»

в) «Вина юрт»

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх № 3 (тест)

1.Маса шо долуш валийра Мамакаев 1аьрби Серноводске берийн ц1ийне деша?

а) 6 б)7 в) 8

2.Мосалг1ачу шарахь д1аболабелла Ошаев Х. яздархочун хьокъехь некъ:

а) 1950 б)1920 в) 1930

3.Т1ом д1абирзинчул т1аьхьа х1ун болх беш къахьегна Абухьаьжа Идрисовс?

а) хьехархо б)директор в) жа1у

4.Стихкхолларан муьлхачу барамехь язйина ю стихотворени «Шуьнехь дош»?

а) хорей б)дактиль в) ямб

5.Муьлхачу хормехь язйина ю стихотворени «Шуьнехь дош»?

а) дийцар б)диалог в) монолог

6. Гайсултанов 1умаран дахаран шераш ... ду:

а) 1902-1984; б) 1920-1979; в) 1899-1985.

7. Гайсултанов 1умаран нохчийн халкъан барта кхолларалле боккха безам кхоьллира:

а) дас диначу весеташа; б) нахе дукха ладег1аро; в) денанас дийцинчу туьйранаша.

8.Гайсултанов 1умаран произведении <<Болат-г1ала йожар>>...ю:

а) повесть; б) роман; в)поэма.

9. Муьлхачу произведени юкъара ду х1ара мог1анаш?

Ас инарла вийначул т1аьхьа дукха хан яьлла хир яцара.Сан дагна тасаделира мостаг1ийн окопаш чохь веана цхьа говза снайпер хилар...

а)<<Алун шераш>>;

б)<<Иччархо Абухьаьжа Идрисов>>;

в)<<Ч1ир эцар>>.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх № 4 (тест)

1. Кусаев 1адиз вина ... районехь.

а) Веденски; б) Нажи-юртан; в) Шалински.

2. 1898-1977 х1окху шерашкахь ваьхна яздархо ву:

а) Айдамиров Абузар;

б) Мамакаев Мохьмад;

в) Ошаев Халид.

3.Яздархочун нийсайоцу ц1ей,фамилий билгалъяккха:

а) Сулаев Мохьмад; б) Кусаев Салман; в) Арсанукаев Шайхи.

4. Дикаев Мохьмад ... вина.

а) Г1ойт1ахь; б) Гихт1ахь; в) Берд-к1елахь.

5. Х1ара дешнаш ду ... ц1е йолчу стихотворени юкъара:

Сайн хьешана мерза кхача,деган йовхо ца кхоийна,

Мостаг1чунна,бекхам боцуш, цхьа а зулам ца дитина.

а)<<Даймехкан сурт>>; б)<<Нохчо ву со>>; в)<<Сан Даймохк>>.

6.Лахахь балийначу бархмог1анан барам къастабе:

Гергарло къаьмнашна

Юккъехь ч1аг1делахь,

Хьайн къоман сий ойуш,

Г1улч йоккхуш хьалха.

Даймехкан массо а

Меттиг ларъелахь,

Адмашна хьайн безам

Совбаккха кхалха.

а) хорей

б)дактиль

в) ямб

7.Меттан исбаьхьаллин суртх1оттора муьлхачу г1ирсах пайда эцна авторо х1окху мог1анашкахь?

«Кхехкаш ду дахар а,

Хазделла 1алам».

а) эпитет

б)геპербола

в) олицетворени

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:
5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;
6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;
7 классехь-1,5 я 2 аг1о;
8 классехь-2 я 3 аг1о;
9 классехь-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккёха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

1) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;
2) сочиненин тайпане хьаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. **«5»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхьаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. **«4»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь кхааннал сов г1алат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

3. **«3»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

4. **«2»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь ворх1анга кхочуш г1алат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахь, царна юкъахь ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолг1аниг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балха т1ехь пайдаэца безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тесташ хааршна мах хадорехь хьехархочо куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тесташ т1ехь цхьа а г1алат дацахь.
2. «4» дуьллу, цхьаннал сов г1алат ца хилахь.
3. «3» дуьллу, шиннал сов г1алат а ца хилахь.
4. «2» дуьллу, кхааннал сов г1алат хила

«Нохчийн литература» 1аморан низамехула мах хадоран г1ирсийн паспорт.

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1 (сочинени)

Сочинени «Сан дай баьхна юрт»

План

1. Вина юрт, мича 1уьллу, иза муха ю.
2. Юьртан истори, сийлахь меттигаш, г1арабевлла нах.
3. Юьрте болу синхаамаш.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх № 2(Тест).

1. **Сулаев Мохьмад вина а, д1акхелхина а шераш.**
   1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3)1920-1969; 4) 1912-1986

2. **Сулаев Мохьмад вина меттиг**
   1)Г1ойт1а; 2)Олхазар –к1отар; 3) Йоккха Атаг1а; 4)Бено-юрт

3. **Сулаев М. «Цавевза доттаг1» стихотворенин турпалхочо дина диканаш билгалдаха.**

4. **Сулейманов Ахьмад вина а, д1акхелхина а шераш**.
   1) 1922-1995; 2) 1920-1992; 3)1920-1969 4) 1912-1986

5. **Муьлхачу произведенин юкъара ду х1ара мог1анаш?**

«Юха а мостаг1ий Баьччалла т1еэцна
Берзийна готте, Анас д1ах1оьтти
Юха а къевли д1а Мехкан тур ду х1инца
Хадийна гуо. Даьккхинарг цо!..»

1) «Дег1аста»; 3) «Тимуран тур»;

2) «Лаьмнийн дийцар»; 4) «Къоьзана».

6. **Кхаа дешдекъах лаьтташ стопа а йолуш, тохар (ударный слог) хьалхарчу дешдекъана т1ехь делахь, иза ю:**

1) ямб; 2) анапест; 3) дактиль; 4) хорей.

7. **Сулейманов Ахьмадан муьлхачу поэми т1ера ду х1ара дешнаш:**

К1ентан яххьий, йоь1ан эххьий
Ма гойла д1адаьлла де!
Кхана уьш д1адовлуш делахь,
Ца вехаш со тахна ле…

1) «Дог дохден ц1е»; 2) «Лойша суна»;3) «Дахаран генаш»; 4) «Ц1ен книга» я «1еса» поэма.

8. **Эдилов Хасмохьмад вина а, д1акхелхина а шераш**.

1) 1922-1995 ;   2) 1922-1991;   3)1920-1969;   4) 1912-1986

9. **Халкъан барта кхолламаллина юккъе х1ун ца йог1у?**

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

10. **Нохчийн яздархочо Эдилов Мохьмада язйина:**

1) «Лаьмнийн дийцар», 2) «Цавевза доттаг1»; 3) «Дахаран генаш»; 4) «Сий делахь, латта».

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх № 3 (Тест).

3. Арсанукаев Шайхи вина а, д1акхелхина а шераш:

1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3)1930-2012; 4) 1912-1986

2. Ш. Арсанукаевн «Тимуран тур» поэми т1ехь толам къовсуш леттарг мила ву?

1) Борзаб1аьрг; 2) Чаку 3) Бахьадур; 4) Бахьаг.

3. Муьлхачу авторан, муьлхачу произведени т1ера ду х1ара дешнаш:

«…И даь1ахкаш – шовзткъе доьалг1ачу шарахь Казахстанехь кхелхинчу кхуьнан доьзалан яра, шен махкахь д1айохка ц1а яхьаш… Да, нана, зуда, к1ант,йо1».

1) Дадашевн «Дайна бер»; 2) С.-Хь. Нунуевн «Лазийна шовда»;
3) С. Яшуркаевн «Маьрк1аж-бодан т1ехь к1айн хьоькх»; 4) М. Ахмадовн «Мохк бегийча».

4. Стихотворенин мог1анийн чаккхенаш цхьана екаш хилча олу :

1) строфа ; 2) ритм; 3) эпитет ; 4) байт.

5. Сатуев Хьусайн вина а, д1акхелхина а шераш:

1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3)1930-2012; 4) 1935-1995

6. Мила ву х1окху дешнийн автор?

… Мацца а, б1аьргашна
Ца гучу дукъ т1е
Даг чуьра йовхо д1а
Т1аьххьара хьош,
Сайн некъан беза мохь
Бихкина букъ т1е,
Сайн метта лела ас
Дуьтур хьо, Дош.

1) Сулейманов А.; 2) Арсанукаев Ш.; 3) Хасбулатов Я.; 4) Бексултанов М.

7. Дустар схьа а карадай, к1ел сиз хьакха:

Болатан туьрах суйнаш санна.
Керла мехкаш лоьцуш схьа,
Дуьне ма-дду уьш баьржира
Дайн кхерч тесна, гена д1а.

8. «Нашхахь» стихотворенин автор мила ву?

1)Хасбулатов Я.; 2) Бексултанов М.; 3)Сатуев Хь.; 4) Сулаев М.

9. Бесултанов Муса вина юрт

1) 1алхан-юрт; 2) Олхазар-к1отар; 3)Йоккха Атаг1а.

10. Билгалдаьхна дешнаш муьлха къамелан дакъа ду?
Наггахь,т1ехьа тосий ворта,
Кхуссу:
- Сихо! ***Же!Же!Же!***
Иштта кхочу д1а ши доттаг1,
Ц1е тиллинчу Лун-ирзе.

1) Т1едерзар; 2) Айдардош; 3) Юкъадало дош.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх №4 (Тест).

1. Ахмадов Муса вина шо:
1) 1942 2) 1956 3) 1963

2. Язъян волавелла шо:
1) 1967 2) 1981 3) 1970

3. Муьлхачу журналан коьрта редактор ву Ахмадов Муса:
1) «Вайнах» 2) «Орга» 3) «Стела1ад»

4. Хенан латтамаш билгалбаха :

Дег1аста, Дег1аста…
Вала да воцуш,
Хьо б1арзъелла хьийзачу,
Хьан к1ентий оьгучу
Доьхначу дийнахь,
Шайн берийн хьарамчу
Рицкъанехь кхехкаш,
Тхан наной хьан къина
Боьлхучу дийнахь,
Дала ларйойла хьо,
Тхан Нана-Дег1аста.

5. «Дег1аста» стихотворенин автор мила ву
1) Бексултанов М. 2) Бисултанов А. 3) Ахмадов М.

6. Муьлхачу авторан, муьлхачу произведени т1ера ду х1ара дешнаш:

« Веза хилла волу Дела, ворх1е латта а, ворх1е стигал а кхоьллинарг, массо х1ума ган а, тидам бан а ницкъкхочург, адамашна рицкъ даккха аренаш, локхалла гайта лаьмнаш кхоьллинарг, экханна хьаннаш, ч1ерана х1ордаш леринарг, Хьуна бу-кха хастам а, шукру а.»

1) Дадашевн «Дайна бер»;

2) М. Ахмадовн «Боч1а».

3)С. Яшуркаевн «Маьрк1аж-бодан т1ехь к1айн хьоькх»;

4) М. Ахмадовн «Лаьтта т1ехь лаьмнаш а х1иттош».

7. Жарадат, Забу, Хелисат, Курбика- х1ара дийцаран турпалхой муьлхачу произведени юккъера бу?

1) Бадуев С. «Олдам»;
2) Ахмадов М «Боч1а».
3) Хамидов 1.-Хь. «Д1а-коч, схьа-коч»

8. «Дарцан буса» поэма язйина:

1) Ямлихан Хасбулатов; 2) 1алвади Шайхиев; 3)Ахьмад Сулейманов.

9. Стихотворенин мог1анийн чаккхенаш цхьана екаш хилча олу :

1) строфа ; 2) ритм; 3) эпитет ; 4) байт.

10. «СИЙ ДЕЛАХЬ, ЛАТТА!» стихотворенин автор мила ву?

1) Арсанукаев Ш.; 2) Шайхиев 1.; 3) Эдилов Х

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1

Сочинени «Нохчийн халкъан иллешкахь ненан васт»

План

1. Адин Сурхон ненан васт.
2. Оьрсийн к1ентан ненан васт.
3. Цхьатерра юй цу шиннан ойланаш?
4. Х1ун маь1на ду церан вастийн. Царех хьайна хетарг ала.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх № 2 (Тест).

1. Муьлхачу шарахь арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуьххьарлера газета?

1) 1923; 2) 1925; 3) 1934; 4) 1922;

2. Хьан аьлла х1ара дешнаш : « Нохчийн мотт ч1ог1а къен хетар даржош берш цунах цхьана а кепара кхеташ боцу нах бу. Мелхо а, и мотт, шен г1оьнца адаман ойланан уггаре а к1оргера аг1онаш йийцалур йолуш, ч1ог1а хьалдолуш бу».

1)Яковлев Н.Ф.; 2)Семенов Л.П.; 3) Толстой Л.Н ;*4*) Услар П.К.;

3. Муьлхачу илли т1ера ду х1ара мог1анаш ?
«…-*Хьо вийхира ва соьга цу юьртан тхьамданаша, Ас вехча велира хьо цу юьртан тхьамданашна, Дег1аха мерза са цара хьайга ва дехахь, Ахь даккхий д1алолахь дег1аха мерза са***».**
1)Аьккхийн Жанхотан илли»; 2) «Эвтархойн Ахьмадан илли»; 3) « Эла Къахьармин илли»; *4*) «Теркаца хьала-охьа вехаш хиллачу эла Мусостан, Адин Сурхон илли»

4. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?
1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

5. Дудаев 1абди вина а, д1акхелхина а шераш:
1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1930-2012;

6. **Нохчийн х1инцалера алфавит х1оттийна ю:**
1) кириллицин буха т1ехь; 2) латиницин буха т1ехь; 3)1аьрбийн алфавита буха т1ехь;
4)гуьржийн алфавита буха т1ехь.

7. «*Лергашна хезна доцу, дагна кхиъна доцу, коьртехь сецна доцу тоьшалла дина суна, б1аьрга т1е б1аьрг а х1оттийна…»*
Х1окху дешнийн автор мила ву?
1) Сальмурзаев М.; 2) Дудаев 1.; 3) Айсханов Ш.

8. Нохчийн халкъан иллеш муьлхачу жанрана юкъадог1у:
1) проза; 2) поэзии; 3) драматурги; 4) барта кхоллаpалла.

9. Муьлхачу илли т1ехь массо а цхьаьна гайтина ву, вайн халкъан турпалхой:
Мадин Жаьммирза, Таймин Биболат, Зайтин Шихмирза, Жумин Акхтула, Баьччин Элмарза.
1) «Аьккхин Жанхотан илли»; 3) «Жумин Акхтулин илли»;
2) «Чечанарчу Мадин Жаьммирзан илли»; 4) «Эла Муслстан, Адин Сурхон илли».

10. *«Ц1еран арц»* повесть т1ехь муьлха турпалхо ву 40 шо хир долуш?
1) Хонмурд; 2) Кулдевич;
3) Мирза; 4) Элберт.

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх №3 (Тест).

1. **Нохчийн литературин бухбиллархо ... ву.**

1) Ахмадов Муса;2) Бадуев Саь1ид-Салихь; 3) Гайсултанов 1умар;
4) Нажаев Ахьмад.

2. **Стихашкахь язйинчу произведенехь ... олу.**

1) баллада; 2) роман; 3) поэма; 4) повесть.

3. **Нажаев Ахьмад вина а, д1акхелхина шераш:**

1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1895-1943;

4. **Мамакаев 1аьрби вина юрт:**

1) Элистанжа; 2) Хьалха-Марта; 3)Лаха –Невре.

5 . «Нохчийн лаьмнашкахь» поэмин автор мила ву?

1)Мамакаев 1.; 2) Бадуев С.; 3) Айсханов Ш.

6. **Х1ун бахьана дара Бадуев С.-С. «Бешто» повестехь Бештога Бусана цаяхар?**

1)Бешто Бусанех цавашар; 2)Бештона Бусанин нах резацахилар; 3)Бештон куралла;
4)Бусанина Бешто цавезар.

7. **«Кавказан латта», «Йо1е», «Даге», «Сайн к1анте», «Нохчийн»- х1окху произведенийн автор ... ву.**

1)Мамакаев Мохьмад; 2) Рашидов Шаид; 3)Мамакаев 1аьрби; 4)Окуев Шима.

8. **Муьлхачу стиховоренера ду х1ара мог1анаш?**

Ц1ен зезаг дасталац гарманан арахь,
Стиглара можа малх хьоьжуш ца хилча.
Ирс долуш хилла вац уьйрех д1атилча,
Даймахках ваьллачун дог хуьлу ирча.

1) «Кавказан латта»; 2) «Йо1е»; 3) «Даге»

9. «Г1ирмасолтас яьккхина са» дийцаран автор мила ву?

1) Мамакаев 1аьрби; 2) Хамидов 1абдул-Хьамид; 3) Сальмурзаев Мохьмад.

10. Товсолт, Нурбика, Нурседа, Анна Львовна х1ара романан турпалхой муьлхачу произведени юккъера бу?

1) «Нохчийн лаьмнашкахь», 2) « Лаьмнаша ца диццдо», 3)«Абубешар»

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх №4 (Тест).

1. **« Сай» стихотворенин автор мила ву?**

1) Гацаев С.; 2) Сулаев М.; 3) Мамакаев 1.

2. **Гацаев Са1ид вина а, д1акхелхина а шереш:**
1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1938-2012

3. Мила ву дуьххьара нохчийн абат язйинарг, муьлхачу шарахь араяьлла иза?
1) 1862 ш. Досов Къеда; 2) 1870 ш. Эльдаров Таьштмар; 3) 1920 ш. Джамалханов Зайнди.

4. Нохчийн поэзехь дуьххьара г1улчаш яьхнарг ву:
1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аьрби; 3) Сальмурзаев Мохьмад; 4) Айсханов Шамсудди.

5. Х1окху дешнийн автор ву:
«…нохчийн фольклор 1амор, аьттехьа а меттигера маь1на долуш хилла ца 1а. Цкъацкъа нохчийн фольклоран масех дашехь дуккха а эзарнаш шерийн геннара аьзнаш хеза».
1) Пушкин А.С.; 2) Яковлев ; 3) Услар П.К.; 4) Семенов Л.П.

6. Муьлхачу шарахь арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуьххьарлера газет?
1) 1923; 2) 1925; 3) 1934; 4) 1922.

7. 1.-Хь. Хамидовн «Лийрбоцурш» ц1е йолчу турпалаллин драмин коьртачу турпалхочун ц1е яра ...
1) Шерипов А.; 2) Нурадилов Х.; 3)Мухамед- Мирзоев Хаважи.

8. Къамелехь адамийн синхаам к1арг а беш ,х1ума поэтически а,исбаьхьаллин а билгалонашца гойтучух х1ун олу?
1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

9) Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1оттийначу 1аламан суьртах х1ун олу?
1) сюжет; 2) кульминаци; 3) пейзаж.

10) 1918-чу шарахь Лаха-Неврехь вина нохчийн г1араваьлла яздархо мила ву?
1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аьрби; 3) Сальмурзаев Мохьмад; 4) Айсханов Шамсудди.

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:

5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;

6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;

7 классехь-1,5 я 2 аг1о;

8 классехь-2 я 3 аг1о;

9 классехь-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

3) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;
4) сочиненин тайпане хьаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. **«5»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхьаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. **«4»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь кхааннал сов г1алат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

3. **«3»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

4. **«2»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь ворх1анга кхочуш г1алат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахь, царна юкъахь ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолг1аниг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балха т1ехь пайдаэца безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тесташ хааршна мах хадорехь хьехархочо куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тесташ т1ехь цхьа а г1алат дацахь.

2. «4» дуьллу, цхьаннал сов г1алат ца хилахь.

3. «3» дуьллу, шиннал сов г1алат а ца хилахь.

4. «2» дуьллу, кхааннал сов г1алат хилахь.